

Asia: VN/23400/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä työvoimapalveluiden uudelleen järjestämiseen liittyvien lakien, valmiuslain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta

1. Järjestämisvastuun siirtoon liittyvät muutokset

a) Näkemyksenne asiakastietojen käsittelyä, käyttöoikeuksia, tiedonsaantioikeuksia sekä työvoimaviranomaisen hankkimia lisäosia koskevan sääntelyn täsmentämisestä

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta: 112 §, 114 §, 120 §, 120 a § ja 125 §,

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta: 14 §,

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 6 ja 13 §:n muuttamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta):

Työllistymisen edistämisen monialaisen tuen näkökulmasta asiakastietojen käsittelyyn ja asiakaspalvelujärjestelmän käyttöoikeuksiin ei ole tulossa muutoksia. Laki antaa edelleen lain mukaisille toimijoille oikeuden tietojen käyttöön lain mukaisia työtehtäviä hoitaessaan.

b) Näkemyksenne siirtävistä sopimuksista sekä tuki- ja korvauspäätöksistä

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta 10 ja 11 §):

Ei lausuttavaa

c) Näkemyksenne valtiolta kuntaan siirtynyttä henkilöstöä koskevaan muutosehdotukseen

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta 6 §):

Ei lausuttavaa

d) Näkemyksenne muista järjestämisvastuun siirtoon liittyvistä ehdotuksista:

Työvoimapalveluiden järjestämistä koskevan lain 13§ koskeva muutosehdotus on perusteltu työllistymisen edistämisen monialaisen tuen toimintamallin näkökulmasta. Työllistymistä edistävä

monialainen tuki on erityisosaamista edellyttävä tehtäväalue. Tehtävän edellyttämä erityisosaaminen voidaan taata parhaiten, kun tehtävää hoitavat nimetyt ja tehtävään perehdytetyt työntekijät. Erityisesti pienissä kunnissa tähän ei välttämättä olisi mahdollisuutta, vaan sama työntekijä voisi vastata työvoimapalveluiden tarjoamisesta hyvinkin erilaisille asiakkaille. Kun kunnat voivat antaa tehtävän toisen kunnan hoidettavaksi, voi työllistymisen edistämisen monialaiseen tukeen erikoistunut viranhaltija toimia useamman kunnan alueella. Laki mahdollistaa myös harvemmin tarvittavien palvelujen keskittämisen niin, että vastuukunta/jokin muu kunta voi vastata tiettyjen palvelujen tarjoamisesta useamman kunnan alueelle/koko työllisyshoidon alueelle.

2. Työnhakijan palveluprosessiin ehdotettavat muutokset

Näkemyksenne työnhakijan palveluprosessiin ehdotettavista muutoksista

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta 32 §, 33 §, 44 - 47§ ja vastaavat muutokset laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta 2 luvun 6 §, 3 luvun 3 - 6 §):

Lain työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta 32§-33§ sisältävät säädökset täydentävien työnhakukeskustelujen järjestämisestä ja niitä koskevista poikkeuksista.

32§ Työllistymistä edistävän monialaisen tuen tarpeessa olevalla asiakkaalla työnhakukeskusteluissa on kyse ennen muuta asiakkaan palvelutarpeen monialaisesta arvioinnista ja asiakkaan ohjaamisesta palvelutarpeen mukaisiin työllistymistä edistäviin palveluihin. Asiakkaan ollessa työllistymistä edistävän monialaisen tuen tarpeessa työllistyminen on pitkän tähtäimen tavoite. Asiakkuuden alussa on tarpeen selvittää, mikä on asiakkaan olemassa oleva työkyky ja millaiset ovat hänen työllistymisedellytyksensä.

33§ ja 44–47§ Voimassa olevan lain todetaan, ettei asiakkaalle aseteta työnhakuvelvollisuutta, mikäli työvoimaviranomainen, hyvinvointialue tai Kansaneläkelaitos on todennut hänen olevan monialaisen palvelun tarpeessa. Tilanne ei ole kuitenkaan näin yksioikoinen. Nykyisen tulkinnan mukaan työnhakuvelvollisuus arvioidaan uudestaan asiakkaan tultua työllistymistä edistävän monialaisen tuen asiakkaaksi. Monialaisen tuen tarpeessa on usein kyse siitä, ettei asiakkaalla ole hänen työkykynsä huomioiden realistista mahdollisuutta työllistyä avoimille työmarkkinoille, vaan hänen ensisijaisena palvelutarpeenaan on työ- ja toimintakyvyn selvittäminen ja vahvistaminen. Asiakkuuden myötä asiakkaan työllistymisedellytykset voivat vahvistua niin, että hänelle voidaan määrätä työnhakuvelvollisuus. Asiakas voi tästä huolimatta tarvita edelleen työllistymistä edistävää monialaista tukea.

3. Muut ehdotettavat muutokset

a) Näkemyksenne työttömyysturvalakiin sisältyvistä muutoksista:

Ei lausuttavaa

b) Muut mahdolliset näkemyksenne esitysluonnoksesta:

Työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain 9 § on esitetty muutettavaksi niin, että siinä mainitaan myös johtoryhmien maksimimäärä minimin ohella. Tämä on perusteltu ja antaa raamit alueelliselle/paikalliselle työllistymisen edistämisen monialaisen tuen verkostojen ja johtoryhmien määrästä päätettäessä.

Esityksessä määritellään, että ”työvoimaviranomaiset sopivat johtoryhmän asettavasta ja johtavan henkilön nimeävästä työvoimaviranomaisesta” silloin, kun johtoryhmä muodostuu useammasta työllisyysalueesta. Myös tämä on tarpeellinen lisäys lakiin.

Laissa tai sen muutosesityksessä ei oteta suoraan kantaa siihen, miten menetellään, mikäli työllisyydenhoidon alue sijoittuu kahdelle hyvinvointialueelle. Saadun tiedon mukaan näissä tilanteissa olisi mahdollista muodostaa hyvinvointialueiden rajan ylittävä johtoryhmä, jossa molemmat hyvinvointialueet ovat mukana. Tämä olisi hyvä nostaa esille myös lakia muutettaessa.

Lämsä Anna-Liisa
TYP-johtajien verkosto - Lausunto on ollut kommentoitavana ja hyväksyttävänä TYP-johtajien verkostossa